1.7.7. Rahvusvaheline mittesõjaline abi

Varu ja ressursi planeerimisel tuleb arvestada, et ulatusliku või pikaajalise kriisiolukorra või muu tõsise varustushäire korral ei pruugi organisatsiooni enda varud, tavapärased tarnijad ega riigisisesed ressursid olla piisavad. Sellisel juhul võib vajalikuks osutuda rahvusvahelise abi kaasamine. Rahvusvaheline abi ei asenda organisatsiooni kohustust tagada toimepidevus ja püsivate kriisiülesannete täitmine, vaid toimib täiendava meetmena olukorras, kus riigisisesed võimalused ei kata kriisiolukorra lahendamiseks vajalikku ressursivajadust. Rahvusvahelise abi küsimist ja vastuvõtmist korraldab üldjuhul asutus, kelle pädevusse vastav valdkond või rahvusvaheline abimehhanism kuulub. Kui püsiva kriisiülesande täitmiseks vajaliku mittesõjalise rahvusvahelise abi küsimine ja vastuvõtmine ei kuulu muu asutuse või isiku pädevusse, koordineerib seda Eesti Varude Keskus (§ 99 lg 4).

Rahvusvahelise abi kasutamise vajadus ning võimalikud kasutusjuhtumid on vajalik läbi mõelda igal püsiva kriisiülesandega asutusel ja ettevõttel juba riskianalüüsi (§ 18) ja kriisiplaani (§ 20) koostamisel. Kui kriisiolukorra lahendamiseks on vaja rahvusvahelist abi, tuleb selle saamiseks üldjuhul esitada abipalve – abi ei kaasne automaatselt

Rahvusvahelise abi kaasamisel eristatakse valdkondliku vastutava asutuse kaudu korraldatavat rahvusvahelist abi ja Eesti Varude Keskuse koordineeritavat rahvusvahelist mittesõjalist abi.

1. **Valdkondliku vastutava asutuse kaudu korraldatav rahvusvaheline abi.**

Kui rahvusvahelise abi küsimine, vastuvõtmine või andmine kuulub selgelt mõne asutuse pädevusse, korraldab seda vastutav asutus koostöös partneritega. Sellise abi aluseks võib olla:

a. rahvusvaheliste organisatsioonide, eeskätt Euroopa Liidu elanikkonnakaitse mehhanism (UCPM), mille kaudu on võimalik taotleda nii eksperdiabi, päästevõimekust (sh meditsiinivõimekust) kui ka rescEU strateegilise reservi kasutamist; ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo (OCHA) ning NATO Euro-Atlandi katastroofiabi koordineerimiskeskus (EADRCC). Rahvusvahelise abiandmise süsteemidel on erinev aktiveerimisprotsess, ÜRO süsteem on paindlik – abipalve saab esitada suuliselt või kirjalikult; EL-i süsteem nõuab ametlikku vormi ja Päästeameti/RK SITKE kaudu esitamist. NATO EADRCC keskendub koordineerimisele ja logistilisele toetusele;
b. kahe- või mitmepoolne kokkulepe või välisriigiga sõlmitud koostöökorraldus

2. Eesti Varude Keskuse koordineeritav rahvusvaheline mittesõjaline abi.

EVK koordineerib püsivate kriisiülesannete täitmiseks vajaliku mittesõjalise rahvusvahelise abi küsimist ja vastuvõtmist juhul, kui see ei kuulu muu asutuse või isiku pädevusse (§ 99 lg 4), näiteks..
Eesti Varude Keskusele on ette nähtud püsiv kriisiülesanne rahvusvahelise mittesõjalise abi koordineerimiseks olukordades, kus ühelgi teisel Eesti asutusel ei ole selgelt määratletud vastutust ning abi küsimine ja vastuvõtmine eeldab mitme asutuse vahelist koordinatsiooni (§ 99 lg 4). EVK ülesanne on toetada abivajaduste kaardistamist ja prioriseerimist, nõustada abitaotluste koostamisel ning tagada ülevaade abi küsimisest, pakkumistest ja vastuvõtmisest.

Rahvusvaheline abi täiendab riigisiseseid ressursse ja tegevusvaru ning võimaldab katta püsivate kriisiülesannete täitmiseks vajalikku ressursivajadust, mida ei ole võimalik riigisiseste vahenditega piisavalt tagada.

Viimati uuendatud 11.09.2026